

13
TARINAA

KUUTAMO HULLUUS

ja muita vanhoja suomalaisia
pulp-novelleja

Toim. Juri Nummelin

Kuutamohulluus

© 2015 Juri Nummelin ja oikeudenomistajat
ISBN 978-952-215-622-8

Kaikkien tekstien oikeudenomistajia ei yrityksistä huolimatta ole kyetty
selvittämään; yhteydenotot kustantajaan tervetulleita.

Taitto Make Copies

Kansi JT Lindroos

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2015

ntamo

www.ntamo.net

Juri Nummelin (toim.)

Kuutamohulluus

ja muita vanhoja suomalaisia pulp-novelleja

ntamo

Sisällys

- Esipuhe • Juri Nummelin 7
- anonyymi • Vieras avaruudesta (*Sormenjälki* 8/1949)
- Heikki Siitonen • Kufranin keitaat (*Seikkailujen Maaailma* 10–11/1962)
- Niilo Karola • Kapteeni Blood (*Salainen Salkku* 1/1944)
- Jaska Rähäkkä • Halki palavan preerian
(*Isku* 25–26/1941; kaksoisnumero)
- Eino Liekki • Professori Tähtiniemen hermoklinikka
(*Seikkailujen Maaailma* 2/1940)
- Iisakki Evä • Bora-Boran valkeapää (*Lukemista Kaikille* 23/1934)
- Timo Haukkala • Pirun luola (*Isku* 50/1937)
- Kalevi O. P. Nervas • Kymmentuhatta jeniä naisesta (*Isku* 6/1938)
- Veikko Hannuniemi • Kuutamohulluus (tuntematon)
- Teppo Karo • Olin ruokalistalla (*Jerry Cotton* 9/1963)
- Klaus Marno • Tri Martinon salaisuus (*Salainen Salkku* 5/1944)
- Maunu Jorva • Kunniamerkit (*Isku* 14–15/1940)
- Osmo Kosta • Vuonna 2944... (*Isku* 7/1941)

Esipuhe

Suomalainen kioskikirjallisuus on ollut muutakin kuin *Jerry Cottonia*, *Nyyriikkiä* ja *Outsideria*. Tunnetuimpien ilmiöiden rinnalla ja takana on ollut koko ajan muunkinlaista kirjallisuutta. Erilaisissa lajityypeissä on tehty paljon kaikenlaista eikä kaikki ole ollut pelkkää dekkaria tai romantiikkaa. Tämä pieni kirja on pyrkimys nostaa esille erilaisia lajityyppejä ja tyyllilajeja, joita suomalaisessa kioskikirjallisuudessa on harjoitettu. Mukana on niin sci-fiä, kauhua, historiallista seikkailua, merirosvotarinaa, lännkkäriä kuin lentosotakertomustakin. Osa tarinoista on outoja ja särmikkäitäkin, osa on kömpelöitä eivätkä ehkä kestä kriittistä tarkastelua, mutta se ei ole koskaan ollut kioskikirjallisuuden tarkoitukseen. Nopea lukeminen, hetken ajanviete, sitten unohdus. Myöhempää historiallista kiinnostusta ei ole oletettu – ja juuri se tekee näistä(kin) tarinoista kiinnostavia.

Kirjoittajista on esittely kunkin novellin kohdalla. Hyviä lukuhetkiä!

Juri Nummelin

”Vieras avaruudesta” ilmestyi *Sormenjälki*-nimisen lukemistolehden numerossa 8/1949. Sen tekijää ei lehdessä kerrottu, mutta lehdessä ei tuona vuonna kerrottu monen muunkaan novellin tekijää. Esimerkiksi Johnston McCulley’n Zorro-tarina ilmestyi lehdessä ilman tekijän nimeä otsikolla ”Musta naamio”.

”Vieras avaruudesta” ei ole kovin sofistikoitu tarina, mutta suomalaisiksi scifi-novelliksi vuodelta 1949 se olisi aikamoinen saavutus. Novelli tapailee lovecraftilaisia pahan universumin tunteja ja päättyy pelkoon siitä, että ihminen on sittenkin tuomittu – vaikka kaikki olikin vain unta...

On vaikea arvailla, minkä maalainen teksti on. Se vaikuttaa amerikkalaiselta, mutta silloin se on todennäköisesti käännoksessä lyhennelty. Se voisi olla englantilainen, mutta ennemmin uskoisin, että kyse on vaikkapa ruotsalaisesta tekstistä. Joka tapauksessa se tulee maasta, jossa Franz Kafkan novelleja on tunnettu, siinäähän on viittaus Kafkan tarinaan ”Muodonmuutos”, joka käännettiin suomeksi vasta vuonna 1959 kokoelmassa *Nälkätäiteilijä*.

Vieras avaruudesta

Säteileekö merkityksellisistä tapahtumista varoittavia sanomia alitajuntaamme, josta ne sitten jonakin vastaanottavana hetkenä saattavat livahtaa yli tietoisuuden kynnyksen ajatuksiimme? Näinkö syntyvät ennusukset ja aavisukset, elämän arvoitusten ikuisesti ratkaisemattomat koodit? Trewor Housen mysteerion jälkeen olen monesti pohtinut näitä seikkoja, mutta kaiken kokemuksen valossa muuttui salaisuus vain yhä kauhistuttavammaksi.

Kysymys oli nopeasti ohitselipuvasta tuokiosta eräänä myöhäisenä syösyiltana, jolloin Uudelle Englannille ominainen myrsky riehui ulkona nummella, mutta tämän lyhyen hetken ajan sain tuijottaa syvälle tajuntamme ulkopuolella olevaan maailmaan.

Puhelimen kilahdus herätti minut. Hätkähdin vaistomaisesti, sillä tuo koneellinen ääni tuntui ihmeen inhimilliseltä. Siinä piili ikään kuin salattua hätää ja pelkoa.

Olin vajonnut horrokseen nojatuoliini arkihuoneen takkatulen äärelle. Eikä ihme, olihan maalaislääkärin elämä rasittavaa, vastaanottoni tältä päivältä oli kestänyt hämärän tuloon saakka, jolloin olin sitonut erään rattailtaan piikkilankaan suistuneen farmarin.

”Uusia paikkaitavia!” mutisin itsekseni ja kohottauduin ylös.

Palvelijani Johns oli ilmestynyt oviaukkoon. Nähdessään minut jo jalkeilla lausui hän anteeksipyytävästi:

”Luulin että nukuitte, sir!”

Viittasin häntä poistumaan takaisin illallispuuhiinsa ja kohotin kuulotorven.

”Tohtori Shore”, huusin, ”haloo!”

Toivoin koko ajan mielessäni, ettei Simmonsien nuorin lapsi olisi saanut kurkkumätää, tai ettei Burken eukko olisi ryhtynyt ennenaikaisiin synnytyspuuhiin. No, jokuhan tosin voisi puhua pitkälti kaunista lääkärin kutsumuksesta, mutta rajasään raivotessa autiolla nummella ja teitten ollessa petollista liejukkoa olisivat hänen ajatuksensa olleet täsmällisesti yhtäpitäviä omieni kanssa.

”Haloo, täällä tohtori Shore!” toistin, sillä vain lankojen humina ja uteliaan keskustikäneidon pidätetty hengitys saapuivat korvaani.

Kului jälleen hetkinen. Sitten kuulin ihmisäänen, joka tuntui tulevan jostakin syvältä tukahduttavan painon alta. Puhuja oli suunniltaan pelosta:

”Taivaan nimessä, onko se Renny?” huohotti tuntematon.

”Kyllä, Renny Shore! Kuka puhuu?”

”Frank Thomas, minä...” Epäseltä äännähdys, sitten oli kaikki taas hiljaista.

Frank Thomas! Frankie, joka oli ollut huonetoverinani korkeakouluaikoinani. Luontaista lahjakkuutta omaava, täynnä tarmoa ja kunnianhimoa, mikä molemmat ominaisuudet puuttuivat minulta kokonaan. Lopputulos olikin sen mukainen, hänestä tuli tiedemies, minusta taas syrjäisen seutukunnan puoskari. Täysin vastakkaisista luonteistamme huolimatta olimme olleet hyviä ystäviä, vaikka epäsäännöllinen elämäntahtini olikin usein haitannut Frankien intensiivistä opiskelua. En ollut tavannut häntä kahdeksaan vuoteen. Ja nyt tämä puhelinsoitto..!

”Haloo, Frankie, mitä ihmettä...?”

”Renny, sinun on autettava minua.. pian... Olet ainoa, johon voin luottaa... Sinun on tultava luokseni viipymättä...”

Sepä pyyntö! En olisi lähettänyt tuohon säähän edes pahinta kilpailijaani paikallisissa kunnallisvaaleissa, saati sitten itse lähtenyt seikkailemaan kurjille kyläteille. Siksi sanoinkin epäröiden:

”Minäkö sinne, mutta...”

Ääni, joka keskeytti minut, tunkeutui kuin veitsi sisimpääni:

”Rukoilen sinua! Sinun täytyy tulla! Siitä riippuu enemmän kuin osaat aavistaakaan.”

Se oli äärimmäisessä hädässä olevan, loppuun ajetun ihmisen pyyntö lähimmäiselleen. Tiesin, etten voinut vastustaa sitä.

”Sinä siis majaillet näillä main”, sanoin. ”Missä on asuinpaikkasi?”

”Trewor Housessa... Tule.. nopeasti...”

Odotin jatkoa, mutta Frank tuntui sulkeneen puhelimen.

Trewor Housessa oli tosiaankin asukkaita, näin kylällä kerrottiin. Mutta he eivät lainkaan liikkuneet pois talostaan, yksinäisestä, laajan puutarhan ympäröimästä kivihuvilasta. Tämä herätti tietenkin suurta mielenkiintoa, mutta lopulta saatiin selville kysymyksessä olevan sairaan vanhuksen hoitajineen, eikä tämän jälkeen kukaan paikkakunnan asukkaista välittänyt muukalaisista. Sairas vanhus – ajattelivat he ilmeisesti – ei pysty aikaansaamaan piristäviä skandaaleja, jotka olivat seudun seurapiirien, pastorin, apteekkarin ja kauppiaan perheiden, lempipuheenaiheita.

Soitin Johnsia ja määräsin autoni ajettavaksi ulos vajasta. Ei uteliaisuus,

Suomalainen kioskikirjallisuus,
pulp, on muutakin kuin Jerry
Cottonia ja Nyyrikkiä.
KUUTAMOHULLUUS kokoaa samojen
kansien väliin 13 outoa ja
kiehtovaa tarinaa, jotka ovat ilmestyneet
1930-1960-luvuilla eri lehdissä,
sellaisissa kuin Isku, Salainen Salkku ja
Seikkailujen Maailma. Tarinoissa tulevat
tutuksi niin Bora-Bora-saaren
salaperäinen valkeapää kuin professori
Tähtiniemen hermoklinikkakin,
kovaksikeitetystä kapteeni Bloodista
ja mystisestä tohtori Martinosta
puhumattakaan! Kirjaan sisältyvät
myös kirjoittajien lyhyet esittelyt.

9 789522 156228 >